

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 28.5.2018
COM(2018) 340 final

2018/0172 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning

(EØS-relevant tekst)

{SEC(2018) 253 final} - {SWD(2018) 254 final} - {SWD(2018) 255 final} -
{SWD(2018) 256 final} - {SWD(2018) 257 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Mængden af plasthavaffald i oceaner og have vokser til skade for økosystemer, biodiversitet og potentielt menneskers sundhed og giver anledning til store betænkeligheder. Samtidig går værdifulde materialer, der kunne bringes tilbage til økonomien, tabt, når de først er henkastet. Plast udgør 80-85 % af det samlede antal havaffaldsgenstande målt på strande baseret på optællinger.

Engangsplastprodukter udgør ca. halvdelen af alle havaffaldsgenstande, der findes på europæiske strande baseret på optællinger. De ti hyppigst fundne engangsplastprodukter udgør 86 % af alle engangsplastprodukter (og udgør således 43 % af alle havaffaldsgenstande fundet på europæiske strande baseret på optællinger). Fiskeredskeer, der indeholder plast, tegner sig for yderligere 27 % af de havaffaldsgenstande, der findes på europæiske strande. Dette initiativ fokuserer derfor på de ti hyppigst fundne engangsplastprodukter og fiskeredskeer, som tilsammen repræsenterer ca. 70 % af disse havaffaldsgenstande baseret på optællinger.

Plast er bredt tilgængelig, persistent og har ofte toksiske og andre skadelige virkninger. Som følge af denne persistens vokser virkningerne af plastaffald, da der hvert år akkumuleres stadig mere plastaffald i oceanerne. Plastrester findes nu i mange marine arter – havskildpadder, sæler, hvaler, fugle såvel som i flere arter af fisk og skaldyr og indgår derfor i fødekæden. Ud over at skade miljøet og potentielt menneskers sundhed skader plasthavaffald aktiviteter som turisme, fiskeri og skibsfart.

De underliggende drivkræfter for stigningen i plastaffald og dets spredning i havmiljøet er forbundet med både plastværdikæden og markedet samt med individuel adfærd og sociale tendenser. Flere faktorer har ført til den nuværende situation, herunder den store tilgængelighed af plast, forbrugstendens for nemheds skyld, manglende incitamenter til at sikre en ordentlig opsamling og behandling af affald, hvilket fører til dårlig forvaltning og utilstrækkelig infrastruktur.

Europa har et ansvar for at tackle havaffald, der stammer fra Europa, og har også forpligtet sig til at handle på globalt plan, især gennem G7 og G20, men også gennem gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling¹. Dette initiativ vil bringe Unionen i forreste linje i den globale indsats, hvilket skaber troværdighed og vægt bag dens internationale indsats på området.

Problemet med havaffald er naturligt grænseoverskridende, da affaldet bevæger sig i havmiljøet, og affald fra et land kan påvirke andre. En fælles indsats er nødvendig for at reducere mængden af havaffald, samtidig med at der sikres et indre marked med høje miljøstandarder og retssikkerhed for virksomhederne. Derfor har Europa-Kommissionen som led i sin plaststrategi² forpligtet sig til at undersøge yderligere tiltag til at tackle plasthavaffald, der bygger på den igangværende indsats i EU-medlemsstaterne, og som følger den tilgang, der anvendes til letvægtsplastbæreposer.

¹ Særligt bæredygtighedsmål 14 "Bevare havene og bruge havene og de marine ressourcer på bæredygtig vis for at fremme bæredygtig udvikling" og bæredygtighedsmål 12 "Ansvarligt forbrug og produktion".

² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "En EU-strategi for plast i en cirkulær økonomi" (COM(2018) 28 final).

Dette initiativ fokuserer på det europæiske bidrag til makroplasthavaffald. Det supplerer andre europæiske politikker til bekæmpelse af havaffald såsom rammebestemmelserne for europæisk affald, spildevand og havmiljø samt direktivet om modtagefaciliteter i havne.

Hovedformålet med dette initiativ er forebyggelse og reduktion af mængden af plasthavaffald fra engangsplastprodukter og fiskeredskaber, der indeholder plast, ved at supplere de foranstaltninger, der allerede er planlagt i EU's plaststrategi, og tage fat på de identificerede huller i eksisterende tiltag og lovgivning og yderligere styrkelse af EU's systemiske tilgang til dette spørgsmål. Plaststrategien indeholder allerede specifikke foranstaltninger vedrørende mikroplast, som udgør en vigtig del af plastaffald i havene: restriktioner gennem REACH³ til bevidst tilsat mikroplast i produkter og oxo-plast samt foranstaltninger til mikroplast fra andre kilder (dæk, tekstiler og plastgranulat). Dette initiativ fokuserer derfor på engangsplastprodukter og fiskeredskaber, der indeholder plast, som er makroplast.

Initiativet skal ses i den bredere kontekst af overgangen til en cirkulær økonomi. Det vil også understøtte innovative løsninger til nye forretningsmodeller, alternativer med flere anvendelser og alternative engangsprodukter, der er i tråd med de ovenstående mål. En sådan systemisk ændring og materialesubstitution vil også fremme biobaserede alternativer og en innovativ bioøkonomi, hvilket rummer nye muligheder for virksomhederne og forbedrer forbrugernes bekvemmelighed.

Desuden vil initiativet have en direkte positiv indvirkning på indsamlingsprocenterne, kvaliteten af det indsamlede materiale og efterfølgende genanvendelse, hvilket giver mulighed for genbrugsvirksomheder samt forøgelse af genanvendt indhold til produkter.

Tackling af havaffald skaber økonomiske muligheder. Den cirkulære økonomi øger vores virksomheders konkurrenceevne ved at bidrage til skabelsen af en ressourceeffektiv, dekarboniseret økonomi samt jobs til at opretholde den. Innovation i produktdesign for at undgå plastaffald og mikroplast, men også investeringer i forebyggelse af havaffald (f.eks. ved spildevandsrensning, modtagefaciliteter i havne eller genanvendelse af fiskenet) samt i bæredygtige alternative materialer, produkter og forretningsmodeller kan skabe job samt styrke tekniske og videnskabelige kompetencer og industriens konkurrenceevne inden for områder med voksende global interesse.

Havaffald har været overvåget i flere år på europæiske strande baseret på harmoniserede metoder på baseret på optællinger⁴. Optællinger af strandaffald accepteres internationalt som en rimelig indikator for sammensætningen af havaffald, og er egnet som informationsgrundlag for politikudformningen.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1).

⁴ Rapporter udarbejdet af medlemsstaterne og indsamlet af Det Fælles Forskningscenter i forbindelse med gennemførelsen af havstrategirammedirektivet.

En kort oversigt over de engangsplastprodukter og fiskeredskaber samt de planlagte foranstaltninger i Kommissionens forslag findes i tabellen nedenfor.

	Forbrugsreduktion	Markedsrestriktioner	Krav til produktdesign	Mærkningskrav	Udvidet producentansvar	Mål for særskilt indsamling	Oplysning stiltag
Fødevarebeholdere	X				X		X
Drikkebægre	X				X		X
Vatpinde		X					
Bestik, tallerkner, rørepinde og sugerør		X					
Ballonpinde		X					
Balloner				X	X		X
Indpakkingsposer og -folier					X		X
Drikkevarebeholdere samt hætter og låg			X		X		X
- Drikkeflasker			X		X	X	X
Filtre til tobaksvarer					X		X
Hygiejneartikler: - Vådservietter				X	X		X
- hygiejnebind				X			X
Letvægtsplastbæresposer					X		X
Fiskeredskaber					X		X

• Overensstemmelse med gældende bestemmelser på politikområdet

I betragtning af dets fokus på mere effektiv ressourceanvendelse og en overordnet mere effektiv og cirkulær plastøkonomi med bedre økonomiske og miljøpræstationer, er initiativet helt i tråd med målene for politikken om cirkulær økonomi. Den cirkulære økonomi er en integreret del af Kommissionens ti prioriteringer i Juncker-Kommissionen, især den første prioritet om beskæftigelse, vækst og investeringer. Dette initiativ blev også annonceret i EU's plaststrategi som en del af de nøgleaktioner, der var planlagt i handlingsplanen for cirkulær økonomi.

Forslaget er i overensstemmelse med og supplerer EU's etablerede lovgivning inden for affald og vand, især affaldsrammedirektivet⁵, direktivet om emballage og emballageaffald⁶, havstrategirammedirektivet⁷ og direktivet om byspildevand⁸.

Den eksisterende affaldslovgivning fastsætter generelle mål for affaldsforebyggelse og affaldshåndtering med hensyn til forebyggelse og reduktion af mængden af havaffald,

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3-30).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1994/62/EF af 20. december 1994 om emballage og emballageaffald (EFT L 365 af 31.12.1994, s. 10).

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (EUT L 164 af 25.6.2008, s. 19).

⁸ Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand (EFT L 135 af 30.5.1991, s. 40-52).

samtidig med at valget af foranstaltninger overlades til medlemsstaterne. Dette forslag indeholder specifikke mål og foranstaltninger til at tackle de hyppigst henkastede engangsplastprodukter og fiskeredskaber, der indeholder plast. Det supplerer derfor målet i artikel 9 i affaldsrammedirektivet, som blev ændret i 2018, om at medlemsstaterne træffer foranstaltninger med sigte på at standse dannelsen af havaffald og foranstaltninger til forebyggelse, bekæmpelse og oprydning af affald. Forslaget supplerer også artikel 8 i affaldsrammedirektivet ved at indføre ordninger for udvidet producentansvar på medlemsstatsniveau for at dække omkostningerne til forebyggelse af henkastet affald og affaldshåndtering, herunder oprydning af affald fra engangsplastprodukter.

Dette forslag supplerer havstrategirammedirektivet, som kræver, at medlemsstaterne opnår god miljøtilstand for havområder inden 2020. Med en deskriptor dedikeret til havaffald kræves det i havstrategirammedirektivet, at medlemsstaterne opretter indsatsprogrammer for at sikre, at "havaffaldets mængde og sammensætning ikke forårsager skade på hav- eller kystmiljøet". Det langvarige arbejde, der udføres i henhold til havstrategirammedirektivet for at overvåge havaffald på europæiske strande udgør det videnskabelige grundlag for dette lovgivningsforslag. På specifikke punkter går dette forslag videre end kravene i havstrategirammedirektivet ved at regulere individuelle forureningskilder takket være identifikationen af årsager og spredningsveje for plastforurening i havene.

Konsistens sikres også med direktivet om byspildevand, der stiller krav til indsamling og behandling af byspildevand og kvalitetskriterier for behandlingen. Mens direktivet tillader indfangning af en betydelig del af den udledte forurening, er det for øjeblikket ikke tilstrækkeligt effektivt, især for opsamling og behandling af stormvand. Derudover er nogle udskyllede genstande som f.eks. vatpinde af plast og hygiejnebind bliver ikke indfanget effektivt i de eksisterende anlæg og ender derfor på de europæiske strande. Dette lovgivningsforslag supplerer dette direktiv ved at foreslå en tidlig indsats for spildevandsbehandling gennem oplysning, udvidet producentansvar samt mærkningskrav for visse engangsplastprodukter.

Ved dette forslag indføres foranstaltninger til forbedret forvaltning af udtjente fiskeredskaber, der indeholder plast, der bringes tilbage i land, samt finansieringen heraf. Disse mekanismer og incitamenter forventes at øge andelen af fiskeredskaber, som nyttiggøres ved udgangen af deres levetid. Håndteringen af affald fra fiskeredskaber reguleres og finansieres til en vis grad gennem en række EU-instrumenter, idet der især henvises til sammenhængen mellem de overordnede regler for affald og henkastet affald fra havbaserede kilder og fiskeredskaber samt sporing og rapportering af mistede eller efterladte fiskeredskaber til søs. Dette forslag supplerer gældende lovgivning om modtagefaciliteter i havne⁹ for levering af affald fra skibe, som for øjeblikket er under revision¹⁰. Den foreslåede gennemgang omfatter fiskerifartøjer i ordningen med 100 % indirekte gebyrer, der giver disse fartøjer ret til at indlevere alt deres affald i havne, herunder udtjente fiskeredskaber. Derudover supplerer den også den påtænkte revision af fiskerikontrolforordningen¹¹, som styrker bestemmelsen om indberetning om tabte fiskeredskaber, og bestemmelserne vedrørende bjergning af tabte fiskeredskaber.

Det foreliggende forslag vedrører kun en del af problemet med plasthavaffald. Det indgår i en overordnet integreret og konsekvent europæisk tilgang til at håndtere alle kilder til plasthavaffald som beskrevet i den nyligt vedtagne plaststrategi. Denne strategi fremhæver

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/59/EF af 27. november 2000 om modtagefaciliteter i havne til driftsaffald og lastrester fra skibe (EFT L 332 af 28.12.2000, s. 81).

¹⁰ COM(2018) 33 final.

¹¹ Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 af 20. november 2009 om indførelse af en kontrolordning under den fælles fiskeripolitik (EUT L 343 af 22.12.2009, s. 1).

manglerne i den nuværende retlige og politiske ramme for at tackle plasthavaffald og foreslår målrettede foranstaltninger med henblik på at forbedre forebyggelse, indsamling og genanvendelighed af plast, især plastemballage. Det sigter også mod at udvikle et regelsæt for plast med bionedbrydelige egenskaber for at forhindre skade på økosystemer. Det Europæiske Kemikalieagentur udarbejder restriktionsdossierer vedrørende mikroplastpartikler, der tilsigtes til præparater, såsom kosmetik samt anvendelse af oxo-nedbrydelig plast. Foranstaltninger er under forberedelse for mikroplast, der ikke tilsigtes anvendes i produkter, men som genereres under deres anvendelse, såsom fra dæk og tekstiler, samt til at reducere udsivningen i miljøet af plastgranulatråvarer.

- **Sammenhæng med Unionens øvrige politikområder**

I tillæg til de ovenfor beskrevne miljømål har forslaget til formål at bevare det indre marked mod yderligere fragmentering, hvilket er et af Unionens vigtigste mål.

Initiativet tilslutter sig fuldt ud innovationsprincippet og de tilhørende gennemførelsesforanstaltninger under plaststrategien for at stimulere innovation og investeringer, der er orienteret omkring cirkulære løsninger såsom EU's forskningsfinansiering under Horisont 2020 og de europæiske struktur- og investeringsfonde.

Mere generelt vil dette initiativ bidrage til at nå FN's bæredygtighedsmål 12 og 14¹², målsætningerne i meddelelsen om international havforvaltning¹³ og de tilsagn, der blev givet i Malta på konferencen "Our Ocean" i 2017. Dette initiativ er i overensstemmelse med 2017-strategien "Towards the Outermost Regions"¹⁴, der anerkender deres potentiale for vækst i turismen, den blå økonomi og den cirkulære økonomi.

Endelig er initiativet i overensstemmelse med EU's internationale forpligtelser inden for handelspolitik, især ved at fjerne forskelsbehandling mellem produkter produceret i EU og importerede produkter.

Forslaget vil også bidrage til at nå det prioriterede mål 1 i det syvende miljøhandlingsprogram til 2020: "at beskytte, bevare og forbedre Unionens naturkapital"¹⁵. Det passer også under prioriteret mål 4, som kræver, at offentligheden har adgang til at klare miljøoplysninger på nationalt plan. I den forbindelse indeholder forslaget krydshenvisninger og sikrer overensstemmelse med kravene i direktiv 2003/4/EF¹⁶ og Inspire-direktivet¹⁷.

Forslaget tager også sigte på at sikre enkle overvågnings- og rapporteringsforpligtelser, hvilket begrænser medlemsstaternes administrative byrde i overensstemmelse med EU's tilgang for bedre lovgivning¹⁸ og kvalitetskontrol af rapportering og overvågning¹⁹.

¹² I 2015 vedtog lande 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og dens 17 mål for bæredygtig udvikling. FN's bæredygtighedsmål 12 om at sikre bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre og mål 14 om forebyggelse og væsentligt reduktion af al slags havforurening, især fra landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og næringsstoffer, senest i 2025.

¹³ SWD(2016) 352 final.

¹⁴ COM(2017) 623.

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1386/2013/EU af 20. november 2013 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2020 "Et godt liv i en ressourcebegrænset verden" (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 171-200).

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26-32).

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1).

¹⁸ SWD(2015) 111 final.

¹⁹ COM(2017) 312 final.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Hovedformålet med forslaget er at forebygge og reducere visse plastprodukters miljøpåvirkning, især af vandmiljøet. Dette opnås ved at fastsætte specifikke mål og foranstaltninger for affaldsforebyggelse og -håndtering i forbindelse med engangsplastprodukter, der hyppigst bliver fundet på EU's strande, samt fiskeredskaber, der indeholder plast. Ved at gøre det på en koordineret måde i hele Unionen vil forslaget også bidrage til et velfungerende EU-marked. Forslaget har hjemmel i artikel 192, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

• Nærhedsprincippet (for ikke-eksklusiv kompetence)

I betragtning af tilbøjeligheden til at affald føres bort af vind, strømme og tidevand, er problemet med plastforurening og havaffald grænseoverskridende og kan derfor ikke tackles isoleret af medlemsstater, der deler de samme hav- og vandveje. De foranstaltninger, der skal træffes, skal koordineres for at sikre, at indsatsen på den ene side af havet ikke bringes i fare ved manglende handlinger på den anden side. Derfor kan mængden af havaffald kun forebygges effektivt og reduceres gennem en sammenhængende og omfattende politisk tilgang og foranstaltninger på EU-plan. I lyset af problemets globale dimension styrkes dette samarbejde endvidere af europæiske aktioner og inddragelse i de europæiske regionale havkonventioner, der alle har vedtaget regionale handlingsplaner for bekæmpelse af havaffald, samt globale forpligtelser, som EU og dets medlemsstater har påtaget sig, for eksempel inden for rammerne af UNEA og bæredygtighedsmålene.

Der er risiko for markedsfragmentering, når medlemsstaterne træffer foranstaltninger på en ukoordineret måde med forskelligt omfang, fokus og ambitionsniveau. Aktuelle tiltag retter sig mod forskellige plastprodukter og benytter forskellige tilgange (f.eks. Italiens forbud mod vatpinde af plast, franske regler, der begrænser markedsføring af engangsplastglas og -tallerkner, medmindre de opfylder specifikke kriterier for biologisk nedbrydelighed osv.). Dette kunne føre til en række begrænsninger af markedsadgang blandt medlemsstaterne, hindringer for varernes frie bevægelighed og lige konkurrencevilkår mellem producenter i forskellige lande, hvilket kan påvirke muligheden for en effektiv opnåelse af målet om at reducere mængden af havaffald, der har bredere virkninger på EU-plan og internationalt plan. Af denne grund er det nødvendigt at etablere en harmoniseret lovramme, der fastlægger fælles mål og foranstaltninger på EU-plan for at forebygge og reducere mængden af havaffald, således at medlemsstaternes foranstaltninger er rettet mod specifikke engangsplastprodukter og fiskeredskaber, der indeholder plast. Den type foranstaltninger, der skal anvendes, er baseret på en fælles vurdering differentieret efter arten af plast, idet der tages hensyn til merværdien af en potentiel EU-indsats og komplementaritet med EU-medlemsstaternes indsats.

For nogle punkter kan problemet med henkastet affald (f.eks. hætter og låg til plastbeholdere) og andre miljøpåvirkninger tackles mest effektivt gennem ændringer i produktdesign og omstilling til bæredygtige substitutter (f.eks. udskiftning af plastindhold). I sådanne tilfælde er der lige konkurrencevilkår for virksomheder, hvor der er en tydelig forbindelse til produktkrav og markedsadgang i det indre marked.

I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet giver dette lovforslag desuden en vis fleksibilitet for medlemsstaterne – til at vælge de mest hensigtsmæssige specifikke gennemførelses- og dataindsamlingsmetoder. For eksempel har medlemsstaterne en udstrakt

skønsebeføjelse i forbindelse med at træffe afgørelse om nationale foranstaltninger til gennemførelse af EU-målet om en betydelig reduktion af forbruget af visse produkter.

- **Proportionalitet**

Forslaget er målrettet og forholdsmæssigt, da det fokuserer på de hyppigst fundne makroplastmaterialer på europæiske strande baseret på optællinger, nemlig engangsplastprodukter og fiskeredskaber. Optællinger af genstandene anses for den bedste tilgængelige indikator for de miljømæssige, sociale og økonomiske konsekvenser. Dette initiativ fokuserer på de ti hyppigst fundne engangsplastprodukter, der repræsenterer 86 % af alle optalte engangsplastprodukter (udgør således 43 % af alt havaffald). Regulering af alle engangsplastprodukter, som findes på strande, ville ikke være forholdsmæssigt i forhold til den potentielle merværdi. Det ville medføre unødige omkostninger og byrder for medlemsstaterne.

Foranstaltningerne vedrørende fiskeredskaber er baseret på princippet om, at forureneren betaler, og tager især sigte på at sikre, at producenter af fiskeredskaber, der indeholder plast, påtager sig ansvaret for affaldsfasen af deres produkter, især forbedring af deres særskilte indsamling og behandling og navnlig genanvendelse og genbrug. Disse foranstaltninger fremmer positive incitamenter for fiskere til at bringe fiskeredskaber i land, samtidig med at de sikrer, at der ikke lægges en uforholdsmæssig byrde på fiskerioperatørerne, især små operatører.

Forslaget er egnet til at løse et presserende miljøproblem og – sammen med den eksisterende lovgivning og de planlagte foranstaltninger i plaststrategien – levere ambitiøse miljøresultater, samtidig med at der opnås positive økonomiske konsekvenser, der har begrænset, men positiv virkning på netto beskæftigelsen, tilskynder til innovation, sikrer offentlighedens accept og bidrager mere generelt til ressourceeffektiviteten.

Den ledsagende konsekvensanalyse giver flere detaljer om proportionaliteten af elementerne i dette lovforslag.

- **Valg af instrument**

Der foreslås et særskilt lovgivningsinstrument, der tager sigte på at tage fat på alle engangsplastprodukter, der gøres til genstand for et retsinstrument, ved at definere specifikke mål og foranstaltninger med henblik på at forebygge og reducere deres indvirkning på havaffald. Et sådant dedikeret lovgivningsinstrument anses for at være mest hensigtsmæssigt for at undgå et fragmenteret lovligt landskab sammenlignet med den alternative tilgang, der ville have medført ændring af flere retlige instrumenter, såsom rammedirektivet om havstrategi, direktivet om emballage og emballageaffald, affaldsrammedirektivet, direktivet om modtagefaciliteter i havne eller fiskerikontrolforordningen.

Selv om det for nogle produkter er nødvendigt med harmonisering på EU-plan, er det for andre engangsplastprodukter og fiskeredskaber, som indeholder plast, i tråd med den gældende EU-lovgivning om affald nødvendigt at overlade medlemsstaterne en vis fleksibilitet til at vælge de mest hensigtsmæssige retlige, administrative og økonomiske instrumenter til gennemførelse af de fastlagte mål og foranstaltninger. Derfor er et direktiv har det rette retlige instrument til formål at nå de påtænkte målsætninger og foranstaltninger.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

• Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning

Med henblik på dette lovgivningsforslag er der udarbejdet et udtømmende panorama over eksisterende lovgivning for at forstå, hvor der er behov for supplerende EU-foranstaltninger for at imødegå, at engangsplastprodukter henkastes, og deres indvirkning på miljøet. Denne lovgivning retter sig ofte mod forskellige spredningsveje, den er fragmenteret med hensyn til fokus og ambition og har endnu ikke haft den nødvendige indvirkning på havaffald.

Som forklaret i afsnit 2, påviser den nyligt vedtagne plaststrategi et behov for et lovgivningsforslag på EU-plan, der specifikt er rettet mod engangsplastprodukter.

Ifølge EU's affaldslovgivning skal alt affald være genstand for indsamling og korrekt behandling. Ved denne lovgivning fastlægges genanvendelsesmål for kommunalt affald (65 % senest i 2030) og plastemballageaffald (55 % senest i 2030), som yderligere vil øge indsamlingen af plastaffald. Medlemsstaterne kan imidlertid nå disse mål uden øget indsats mod affald. De seneste ændringer af affaldsrammedirektivet vil kræve, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at udpege de vigtigste kilder til havaffald, og at de træffer foranstaltninger til at forebygge og reducere mængden af affald fra disse kilder. Ikke desto mindre vil en række faktorer, der er forbundet med utilstrækkelig affaldsinfrastruktur og uhensigtsmæssig forbrugeradfærd, stadig resultere i, at plast henkastes og udledes i miljøet. Nærværende initiativ supplerer den nye affaldslovgivning ved at levere løsninger på europæisk plan til en væsentlig del af kilderne til affald. Det fremhæver relevansen af et produktfokuseret retsinstrument, der underbygges af resultaterne fra direktivet om plastposer, der var det første europæiske instrument af sin art og har udmøntet sig i en reel reduktion af forbruget af genstanden for initiativet og dens relaterede miljøpåvirkninger.

Vurderingen af de foranstaltninger, der gennemføres inden for rammerne af rammedirektivet om havstrategi, viser, at de giver et nyttigt overblik over tiltagene eller planlagte foranstaltninger, men at der er behov for supplerende foranstaltninger for at gøre dem effektive. Dette lovforslag går videre ved at regulere individuelle forureningskilder takket være identifikationen af årsager til og spredningsveje for havforurening med plast.

En af begrænsningerne i direktivet om rensning af byspildevand, som i øjeblikket er ved at blive vurderet, vedrører kravene til indsamling og behandling af stormvandsoverløb, som skal tages op til fornyet overvejelse. Dette nye lovgivningsmæssige forslag har til formål at imødegå dette problem ved at opfordre til oplysningskampagner og mærkningskrav for at forhindre udskylning af engangsplastprodukter, som ikke indfanges af alle kloaksystemer.

Affald fra fiskeredskaber reguleres gennem en række EU-instrumenter. Der er dog stadig mærkbare huller. Der findes i øjeblikket intet specifikt incitament for operatørerne til at sikre en maksimal returprocent for at bringe udtjente fiskeredskaber i land, og der findes ingen byrdefordelingsmekanismer. Den igangværende revision af direktivet om modtagefaciliteter i havne kommer således sideløbende med dette forslag til regulering af fiskeredskaber, da det imødegår tidligere hindringer for, at skibe kan bringe deres affald og opfisket affald i land. Endvidere kræver revisionen af fiskerikontrolforordningen, at redskaberne skal mærkes, der skal medbringes bjergningsudstyr om bord, tabte redskaber skal bjerges, eller tabet skal rapporteres, hvis redskaberne ikke kan bjerges, via daglig elektronisk rapportering. Men den nuværende ramme, herunder direktivet om modtagefaciliteter og fiskerikontrolforordningen, kan styrkes yderligere ved at tilskynde til at effektivisere håndteringen af fiskeredskaber som en særlig affaldshåndterings- og genanvendelsesstrøm. Dette nye lovforslag har til formål at tackle dette gennem en ordning for udvidet producentansvar.

- **Høringer af interessenter**

Den offentlige høring, der fandt sted mellem december 2017 og februar 2018, modtog mere end 1 800 bidrag. 98,5 % af de adspurgte mente, at indsatsen for at tackle havaffald i form af engangsplastprodukter er "nødvendig", og 95 % anser det for "nødvendigt og presserende". Mere end 70 % af producenterne og mere end 80 % af varemærke- og genanvendelsesvirksomhederne anså handling for at være "nødvendig og presserende". Kun 2 % af de adspurgte mente, at der ikke skulle være nye foranstaltninger på europæisk plan, og 79 % mente, at hvis de ikke blev truffet på EU-plan, ville de forblive ineffektive.

Respondenter til den offentlige høring favoriserede overvejende anvendelsen af udvidede ordninger for producentansvar til dækning af omkostningerne ved oprydning af henkastet affald, hvilket er en væsentlig merværdi af dette lovforslag i sammenligning med minimumskraverne i EU's affaldslovgivning om ordninger for udvidet producentansvar. Desuden viste den offentlige høring støtte til lovgivningsmæssige krav til bedre design som en af de mest effektive fremgangsmåder efterfulgt af reduktionsmål, som blev taget i betragtning i forslaget som nøgleforanstaltninger, der skal gennemføres af medlemsstaterne.

Hvad angår fiskeredskaber, gik 88 % af de adspurgte ind for foranstaltninger, der skaber incitamenter til at bringe affald og udtjente fiskeredskaber i land, og 77 % ønskede bedre indsamlings- og sorteringsfaciliteter på skibe og i havne.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

Inden for rammerne af havstrategirammedirektivet blev informationer om havaffald, der blev fundet på europæiske strande, samlet fra Det Fælles Forskningscenters Tekniske Gruppe for aktiviteter for havaffald (overvågningsprogrammer, oprydningskampagner og forskningsprojekter), indsamlet fra 276 strande af 17 EU-medlemsstater og fire regionale have i 2016. I alt 355 671 emner observeret i løbet af 679 undersøgelser blev rangeret efter overflod, hovedsageligt i henhold til havstrategirammedirektivets hovedlistekategorier for strandaffaldsprodukter. Det Fælles Forskningscenters liste blev derefter brugt til at compilere en kortere liste over diskrete klassifikationer, der giver de relative bidrag for emner, der er ens i form af kilde, brug eller materiale og generelt er omfattet af et defineret politikområde. Disse data blev også suppleret med flere allerede eksisterende igangværende projekter såsom Marine Litter Watch²⁰ udviklet af Det Europæiske Miljøagentur.

Det europæiske havobservations-²¹ og datanetværk EMODnet²²-partnerskabet og de regionale havkonventioner bidrog også med vigtig ekspertise i dette lovforslag, for eksempel ved at bidrage til Det Fælles Forskningscenters arbejde med at samle og harmonisere dataene for at skabe et bedre overordnet billede af koncentrationen af plastaffald i europæiske have og på havbunde.

Med hensyn til engangsplastprodukter og fiskeredskaber har Europa-Kommissionen også benyttet sig af eksterne konsulents arbejde. Med hensyn til engangsplastprodukter, der er baseret på Det Fælles Forskningscenters data, analyserede de årsagerne til og spredningsvejene for havaffald og de mulige nøgleforanstaltninger, der skal fremlægges i dette nye lovgivningsforslag med henblik på at håndtere engangsplastprodukter. Med hensyn

²⁰ <https://www.eea.europa.eu/themes/water/europes-seas-and-coasts/marine-litterwatch>

²¹ <http://www.emodnet.eu/>

²² http://ec.europa.eu/environment/marine/international-cooperation/regional-sea-conventions/index_en.htm

til fiskeredskaber blev der gennemført en separat dybtgående undersøgelse²³ for at identificere de lovgivningsmæssige huller, og hvilke foranstaltninger der skal supplere det eksisterende referencescenarie for at reducere fiskeredskabers indvirkning på havmiljøet. Analysen tog hensyn til litteraturvurderinger af eksisterende forskning, workshopper med Kommissionens tjenestemænd og eksterne interessenter og skrivebordsbaseret forskning, herunder i PRODCOM- og EUROSTAT-databaser (EU's udenrigshandel, import, eksport og produktionsdata).

I løbet af undersøgelsen blev der udført en række formelle og uformelle interviews med interessenter fra offentlige institutioner, ngo'er, brancheforeninger og virksomheder for at hjælpe med at udarbejde problem- og konsekvensanalysen. Disse interviews undersøgte, hvad der var teknisk muligt og de sandsynlige direkte virkninger af visse muligheder. Interviews blev også brugt til at indsamle specifikke data vedrørende præstationer og omkostninger, og hvordan disse kan ændre sig som følge af potentielle interventionsforanstaltninger.

• **Konsekvensanalyse**

Et resumé af konsekvensanalysen er vedlagt forslaget. Udvalget for Forskriftskontrol afgav en negativ udtalelse efterfulgt af en anden udtalelse, der var positiv med forbehold²⁴, baseret på en revideret konsekvensanalyse. I den endelige udtalelse erkender udvalget, at den reviderede rapport tydeligt viser initiativets omfang, der er begrænset til makroplast. Yderligere detaljer blev først og fremmest stillet til spørgsmålet om det nye instruments komplementære rolle i den eksisterende lovgivning, der både vedrører 1) fiskeredskaber (merværdi i sammenligning med kontrolforordningen, direktivet om modtagefaciliteter i havne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond) og 2) vedrørende engangsplast (forklaring på manglende ambition om gældende lovgivning eller svag gennemførelse). Udvalget for Forskriftskontrols bestyrelse anmodede endvidere om præcisering af engangsplasts skadelige virkning som en gruppe og som individuelle genstande og om, at en medlemsstats tiltag kunne medføre fragmentering af markedet.

Som følge heraf præciserer den endelige konsekvensanalyse yderligere, at havaffald forårsager økonomisk, social og miljømæssig skade og skitserer, hvordan hullerne i den eksisterende EU-ret er dækket, da den eksisterende lovgivning for affaldshåndtering, spildevandsbehandling, modtagefaciliteter i havn mv. adresserer problematikkerne tilstrækkeligt for konsekvenserne af bestemte genstande. Hvad angår engangsplastprodukter, vil affaldslovgivningen især have konsekvenser for øget genanvendelse, med en mindre indvirkning på henkastet affald. Forebyggende foranstaltninger med henblik på at reducere forbruget er mere effektive. Konsekvensanalysen bekræftede, at de hyppigst forekommende engangsplastprodukter og fiskeredskaber set under ét udgør en væsentlig andel af makroplastaffald i havene. De udgør ca. 70 % af strandaffald i optællinger, men hver enkelt genstand tæller også med. For fiskeredskaber var udviklingen af yderligere foranstaltninger en del af den tilgang, der blev fulgt i forbindelse med EU's plaststrategi og den foreslåede revision af direktivet om modtagefaciliteter i havne²⁵. I den foreslåede revision af dette direktiv vil de enkelte fiskere ikke blive straffet for at bringe affald i land. Havneafgifterne vil dog stige, hvis der bringes mere affald i land, og affaldsbehandlingsanlæg skal opgraderes, især i de små fiskerihavne, som mange skibsfartøjer bruger. Ud over at sikre en styrket håndtering af udtjente fiskeredskaber, når de er kommet i havn, sikrer den foreslåede ordning

²³ Undersøgelse til støtte af konsekvensanalyse for muligheder for at reducere omfanget og den skadelige virkning af plast fra fiskeri.

²⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&year=2017&serviceId=&s=Chercher>

²⁵ COM(2018) 33 final.

om udvidet producentansvar, at producenter af fiskeredskaber, der indeholder plast, afholder omkostningerne ved håndtering af affaldsstrømmen, herunder nogle eller alle omkostningerne i forbindelse med modtagefaciliteter i havne.

Desuden peger vurderingen på en stigende og påvist risiko for markedsfragmentering, nærmere bestemt hvordan regioner eller individuelle medlemsstater håndterer spørgsmålet om engangsplastprodukter og fiskeredskaber. Dette forslag har således til formål at sikre et minimum af sammenhæng i medlemsstaterne foranstaltninger for at undgå ulige konkurrencevilkår, der potentielt forvrider konkurrenceevnen mellem operatører, hvilket igen ville bringe opnåelsen af målet om at reducere mængden af henkastet affald i fare. Dette lovforslag indeholder den rette balance mellem tilgængeligheden af alternativer og behovet for harmonisering.

Endelig skal EU føre an i bekæmpelsen af plasthavaffald i europæiske have gennem aktionerne i de regionale havkonventioner, men også på internationalt plan. Ved at træffe foranstaltninger vil EU få andre lande til at handle, hvilket fører til en global reduktion af mængden af havaffald i og udenfor de europæiske have.

Direkte søgsmål vedrørende disse genstande er derfor yderst relevante for at bekæmpe havforurening.

Engangsplast

Konsekvensanalysen undersøger en lang række foranstaltninger. Der blev modelleret fire løsninger eller scenarier med et udvalg af forskellige foranstaltninger anvendt på de forskellige genstande. Hver efterfølgende løsning øger ambitionsniveauet med hensyn til de overordnede resultater. En væsentlig overvejelse i denne sammenhæng var den forventede effekt på engangsplaststrømmen i havmiljøet.

Dette resulterede i tre kategorier af genstande:

- For genstande, for hvilke der er tilgængelige bæredygtige alternativer, er målet at fremme mindre skadelige alternativer.
- Genstande, for hvilke der ikke findes alternativer. For disse genstande er målet at begrænse skader gennem forbedret forbrugeroplysning og gøre producenterne økonomisk ansvarlige for konsekvenserne for miljøet.
- Genstande, der allerede fanges på tilfredsstillende vis, hvor målet er at sikre sig, at de lander i det eksisterende (eller kommende) særskilte indsamlings- og genanvendelseskredsløb.

De fire scenarier blev sammenlignet med referencescenarie 1 og er beskrevet nedenfor.

Scenarie 2a – Lavere indvirkning på reduktion af mængden af havaffald

Dette scenarie vil adressere årsagerne på en begrænset måde. Det omfatter oplysningskampagner, frivillige tiltag og mærkning, der kan øge generel viden (f.eks. om affaldsproblemet, typiske spredningsveje, korrekt bortskaffelse) og dermed forbrugeradfærd. Det er imidlertid uklart, hvad resultatet vil være, da der er få tegn på, at en sådan viden rent faktisk ændrer folks adfærd.

Scenarie 2b – Mellemhøj indvirkning på reduktion af mængden af havaffald

Dette scenarie er mere effektivt end 2a, men det bliver mere udfordrende at gennemføre, da det indebærer flere omkostninger og byrder for de berørte parter.

Scenarie 2c – Mellem-til-høj indvirkning på reduktion af mængden af havaffald (valgt løsning)

Dette scenarie vil håndtere de underliggende årsager mere hensigtsmæssigt og ændrer forbrugernes adfærd. Det omfatter foranstaltninger for produktdesign til drikkeflasker med fastgjorte låg, der ville have en direkte indvirkning på udledning af låg i miljøet.

Scenarie 2d – Maksimal indvirkning på reduktion af mængden af havaffald

Dette scenarie forbedrer yderligere håndteringen af de underliggende årsager, især manglen på incitament til at indsamle og korrekt forvalte engangsplast i slutningen af deres livscyklus, men med højere omkostninger, nemlig med hensyn til spildevandsbehandling. Det omfatter indførelsen af en pantordning eller tilsvarende systemer og ville medføre en ekstraomkostning (ca. 1,4 mia. EUR), men vil yderligere reducere mængden af havaffald i betydelig grad og forbedre kvaliteten af det indsamlede materiale og genanvendelsesprocenter. Som i alle ordninger for udvidet producentansvar afholdes omkostningerne ved at indføre og drive en pantordning normalt af de økonomiske aktører, der er involveret i den relevante forsyningskæde afhængigt af opsætningen, men ikke af de offentlige myndigheder. Bedste praksis for arbejder i forbindelse med spildevandsbehandling ville forbedre infrastrukturen, men kræve en vigtig ekstra investering på omkring 7,7 mia. EUR om året. Denne foranstaltning er vanskelig at berettige, hvis målet kun ville løse problemet med vådservietter,

men det er relevant for et langt bredere omfang af forureningsudslip. Den løbende evaluering af direktivet om byspildevand vil give mere detaljerede oplysninger om dette spørgsmål.

For at undgå utilsigtede konsekvenser med hensyn til økonomiske, miljømæssige og sociale konsekvenser vurderes det, at overgangen til alternativer skal være resultatorienteret og have et bredt potentielt løsningsområde. En sådan tilgang er i tråd med innovationsprincippet, hvilket gør lovgivningsforslaget fremadskuende ("fremtidssikring") og innovationsvenligt.

I overensstemmelse med analysen udført på de forskellige løsningsmodeller og specifikationer for hvert engangsplastprodukt, der er genstand for initiativet, er Scenarie 2c blevet valgt som den foretrukne løsning. Den omfatter følgende tiltag:

- Restriktioner for markedsføring af engangsplast med let tilgængelige alternativer (f.eks. sugerør).
- Generelle reduktionsmål (f.eks. drikkebægre, fødevarebeholdere), som giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage deres egne foranstaltninger for at opnå reduktionen. Omkostningerne til at gennemføre disse foranstaltninger afhænger derefter af valg og udformning af de foranstaltninger, der er vedtaget på nationalt plan.
- Oplysningsforanstaltninger og ordninger for udvidet producentansvar for alle varer, der ikke falder ind under foranstaltningen vedrørende markedsrestriktioner, for at bidrage til omkostningerne ved forebyggelse, affaldshåndtering, herunder oprydning af henkastet affald, eksklusive fiskeredskeer.
- Mærkningskrav med henblik på at informere forbrugerne om hensigtsmæssig bortskaffelse af affald eller bortskaffelsesmetoder, der bør undgås (f.eks. vådservietter).
- Produktudformningstiltag (f.eks. drikkeflasker relateret til fastgjorte låg).

Konsekvensanalysen viser dog, at pantordninger eller tilsvarende systemer til plastdrikkeflasker, der medfører tilsvarende høje indsamlingsprocenter (undersøgt som en del af løsningsmodel 2d), kan være et meget effektivt instrument til at opnå høje indsamlingsprocenter og især forebygge henkastet affald og havaffald. Pantordninger blev derfor tilføjet den foretrukne politiksammensætning. De har en direkte positiv indvirkning på indsamlingen på grund af deponeringsgebyret, og de fører til forbedret kvalitet af det indsamlede materiale og efterfølgende genanvendelsesprodukter af høj kvalitet. Medlemsstaterne har fleksibilitet til at vælge de passende instrumenter, så det foreslås derfor at fastsætte et minimumsmål for indsamling, der er fastsat til et niveau, der afspejler det gennemsnitlige indsamlingsniveau for eksisterende engangsplastflasker med pant i EU (90 %). Pantssystemer eller tilsvarende systemer kan også skabe løsninger og infrastruktur med henblik på at øge indsamlingsprocenten for drikkevarebeholdere fremstillet af andre materialer, der er omfattet af genanvendelsesmålene for emballage, især aluminium. Medlemsstaterne bør derfor også overveje sådanne foranstaltninger for drikkevareemballage fremstillet af andre materialer.

Af hensyn til gennemførligheden foreslås det for vådservietter at vælge løsningsmodel 2b, der foreskriver forpligtelser vedrørende udvidet producentansvar, mærkningskrav og oplysningstiltag. Der foreslås mærkningskrav og oplysningstiltag for hygiejnebind.

Der findes allerede gældende lovgivning, f.eks. i direktivet om emballage og emballageaffald, hvori der fastsættes forbrugsreduktionsmål for letvægtsplastbæreposer og herunder meget lette plastbæreposer, der også er blandt de hyppigst fundne genstande på EU-strande. Med

dette forslag påtænkes det at indføre en supplerende ordning for udvidet producentansvar og oplysningsaktiviteter for alle letvægtsplastbæreposer.

Fiskeredskaber

Det første overvejede scenarie består af fuld gennemførelse af eksisterende foranstaltninger og forslag, der allerede er på bordet, hvilket medfører følgende ulemper:

- I henhold til den reviderede kontrolforordning er der ikke noget særligt incitament for fiskere til at øge mængden af fiskeredskaber, som de ikke rapporterer som tabt, men bringer i land.
- Der henvises til, at det reviderede direktiv om modtagefaciliteter i havne i betydelig grad reducerer omkostningerne og byrden for fiskerne ved at bringe fiskeredskaber og andet affald i havn, og at det har til hensigt at forbedre indsamlingen af affald fra skibe (herunder fiskerfartøjer) generelt, dvs. det er ikke specifikt målrettet håndteringen af udtjente fiskeredskaber. Det omfatter ikke direkte positive incitamenter til indsamling af alle udtjente fiskeredskaber og efterfølgende behandling på en måde, der maksimerer genbrugs- og genanvendelsespotentialer af plastindholdet i fiskeredskaber. Medlemsstaternes foranstaltninger med henblik på at styrke kapaciteten til indsamling af affald og fiskeredskaber eller udvikling af genanvendelsesordninger for fiskeredskaber er for heterogene og lokale til at være effektive. I lyset heraf foreslår forslaget til det reviderede direktiv om modtagefaciliteter i havne, at yderligere skridt til forbedring af indsamling og behandling af fiskeredskaber overvejes inden for rammerne af EU's plaststrategi²⁶.

Det andet overvejede scenarie består i at indføre en ordning for udvidet producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast.

Det tredje overvejede scenarie består i at styrke forslaget til en ordning for udvidet producentansvar ved at tilføje en pantordning og et genanvendelsesmål, som yderligere vil øge niveauet for returnering af fiskeredskaber. Det indebærer dog flere omkostninger til gennemførelse, hvilket potentielt kan øge omkostningerne for sektoren samtidig med, at det øger den administrative byrde. For så vidt angår fiskeredskaber, og i modsætning til landbaseret plastmateriale, er risikoen for at miste indskuddet desuden relativt høj, hvilket potentielt mindsker virkningen heraf som et incitament.

En del af denne mulighed var også fastsættelsen af et genanvendelsesmål. Komplexiteten ved at definere et sådant mål og den administrative byrde og omkostningerne ved dens overvågning blev anset for uforholdsmæssige, især i en sammenhæng, hvor etableringen af en ordning for udvidet producentansvar i sig selv allerede sandsynligvis vil stimulere den videre udvikling af det nuværende lille marked for genanvendelse af fiskeredskaber.

Et fjerde scenarie tilføjer forpligtelsen til at finansiere en obligatorisk bjergningsordning for fiskeredskaber inden for ordningen for udvidet producentansvar. Dette blev anset for uforholdsmæssigt, overlappende og uigennemførligt. Det ville gøre producenterne af fiskeredskaber ansvarlige for at dække bjergningsomkostningerne, der er baseret på frivillig deltagelse og for øjeblikket støttes af lokale, nationale og EU-finansielle instrumenter. Bjergning af fiskeredskaber er allerede omfattet som en forpligtelse i kontrolforordningen under den fælles fiskeripolitik.

Derfor er det mest effektive scenarie til at tackle fiskeredskaber og supplere de eksisterende lovgivningshuller indførelsen af en ordning for udvidet producentansvar for producenter af fiskeredskaber, der indeholder plast. Denne mulighed anses for at have den samlet set mest effektive potentielle indvirkning på reduktionen af bidraget fra efterladte, tabte og kasserede

²⁶

Begrundelse i COM(2018) 33 final.

fiske- og akvakulturredskaber til mængden af havaffald. Det vil understøtte og lette fuld gennemførelse af andre instrumenter og yderligere bidrage til at reducere affaldsmængden af kasserede fiskeredskaber. Det bygger især på og supplerer kontrolforordningen og det foreslåede reviderede direktiv om modtagefaciliteter i havne ved at tilføje en dedikeret mekanisme til at lette særskilt indsamling og returnering af fiskeredskaber til indsamlingssystemer og behandling af udtjente fiskeredskaber, især genanvendelse. Dette vil især bidrage til at mindske omkostningerne for små havne og/eller fiskerioperatører, der kan have højere omkostninger i forbindelse med øget indsamling og behandling af udtjente fiskeredskaber, når de tilbageleveres til havne.

Denne type positivt incitament til at bringe affald i land ses af de fleste interessenter som det mest effektive middel til at reducere tabet af fiskeredskaber i havet.

- **Målrettet regulering og forenkling**

Det blev fundet uberettiget at fritage mikrovirksomheder fra initiativet eller at forvente lette ordninger for små og mellemstore virksomheder. De planlagte foranstaltninger i dette initiativ forventes dog at øge mulighederne for mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder i Europa. Europæiske virksomheder, der allerede har vedtaget cirkulære designs og forretningsmodeller, vil have et større marked og øget handel, investeringer og forretningsmuligheder. De fleste af de 50 000 virksomheder inden for plastforbearbejdningssektoren i EU er små og mellemstore virksomheder. Virkningen på dem vil afhænge af, hvorvidt deres forretning er afhængig af engangsplast, og deres evne til at skifte til fremstilling af andre plastgenstande. En stor del af engangsplastprodukterne, der er genstand for markedsrestriktioner, produceres uden for EU. Desuden kan små og mellemstore virksomheder såsom detailhandlende påvirkes positivt, hvis de undgår at skulle købe engangsprodukter, der ledsager eller indeholder de føde- eller drikkevarer, de sælger. Reducerede forbrugerudgifter vil medføre reduceret detailsalg, men der vil ske en rebalancering, da forbrugerne bruger deres penge på alternativer og fortrækker innovative løsninger. Nye forretningsmodeller vil blive udviklet til at levere tilgængelige produkter til flere anvendelsesformål til forbrugere, og dette kan reducere omkostningerne, især når løsningerne opskaleres.

For at minimere efterlevelselsesomkostningerne for medlemsstaterne og operatørerne er de planlagte overvågnings- og rapporteringsordninger enkle og bør så vidt muligt drage fordel af synergier med eksisterende rapporteringssystemer som forklaret i afsnit 5 nedenfor.

- **Grundlæggende rettigheder**

Forslaget har ingen konsekvenser for beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder.

4. BUDGETMÆSSIGE FØLGER

Forslaget har ingen budgetmæssige følger for Kommissionen.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Organisering og -metoder i forbindelse med dataindsamling skal, i overensstemmelse med nærhedsprincippet, forblive under medlemsstaternes kompetence.

Antallet af genstande, der findes på strande, er fortsat en effektiv indikator til at vurdere mængden af havaffald, der findes på den europæiske kyst og udviklingen af de hyppigst fundne engangsplastprodukter. I Irland er der f.eks. observeret et kraftigt fald i plastposer på

strande som følge af gennemførelsen af direktivet om plastposer. Medlemsstaterne anvender den metode, der er udviklet af havstrategirammedirektivets tekniske gruppe vedrørende havaffald, som også er beskrevet i Det Fælles Forskningscenters tekniske rapporter. En revideret kommissionsafgørelse blev vedtaget i april 2017 om fastlæggelse af kriterier og metodologiske standarder. Den kræver, at affaldet under alle omstændigheder overvåges ved kystlinjen og kan desuden overvåges på havoverfladen og havbunden. Oplysninger om kilden til og spredningsvejen for affaldet indsamles, hvor det er muligt.

Der vil også blive behov for overvågning med hensyn til foranstaltninger til at reducere forbruget af engangsplast. Det foreslås, at en sådan overvågning baseres på dataene for de relevante engangsplastprodukter, som markedsføres hvert år. Om nødvendigt vil der blive oprettet harmoniserede regler for indsamling af sådanne data og rapporteringsformatet i affaldsudvalget, der er oprettet i henhold til EU's affaldslovgivning. Hvor det er muligt, bør det udnytte eksisterende EU-produktionsdatabasen (PRODCOM²⁷ og handelsdatabasen COMEXT²⁸), der forvaltes af Eurostat og opdateres løbende med oplysninger af medlemsstaterne. Der bør også anvendes synergier med hensyn til eksisterende rapporteringsmekanismer.

En evaluering er planlagt i forslaget om at vurdere virkningen af de påtænkte foranstaltninger og tager hensyn til fremtidige udviklinger. Den vil især vurdere behovet for at revidere listen over engangsprodukter og de indførte foranstaltninger, som f.eks. forbrugsreduktionsmål, hvor det er relevant. Endvidere vil evalueringen tage fat på problemer med bionedbrydeligheden.

Dette forslag vedrører ikke direkte spørgsmål om produktpolitik og valg af materialer, der erstatter plast. Imidlertid vil forslaget indirekte, ved at fjerne nogle produkter fra markedet og reducere andre, skabe vigtige muligheder for innovative løsninger angående materialesubstitution og udskiftning af engangsplastprodukter samt nye forretningsmodeller og genbrugssystemer. Også inden for rammerne af EU's plaststrategi arbejdes der for øjeblikket med at udvikle harmoniserede regler for definition og mærkning af komposterbare og bionedbrydelige plastmaterialer under hensyntagen til specifikke anvendelser og bekymringer om affaldsdannelse, især i havmiljøet. På baggrund af dette arbejde, og hvor den videnskabelige og tekniske udvikling tillader det, har Kommissionen på tidspunktet for forslagets vurdering vurderet mulige erstatninger for plast for at afgøre, om engangsplastprodukter skal fritages fra det markedsføringsforbud, der foreslås i dette initiativ.

- **Forklarende dokumenter (for direktiver)**

Der kræves ikke noget forklarende dokument til gennemførelse af dette direktiv i betragtning af det begrænsede antal foranstaltninger i dette forslag.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

De vigtigste bestemmelser i dette direktiv er beskrevet nedenfor.

Artikel 1 fastslår, at formålet med det foreslåede direktiv er at forebygge og reducere virkningen af visse engangsplastprodukter og fiskeredskaber, der indeholder plast, på miljøet og menneskers sundhed, samt at fremme omstillingen til en cirkulær økonomi med innovative forretningsmodeller, produkter og materialer og dermed bidrage til et velfungerende indre marked.

²⁷ Undersøgelse af indsamling og formidling af statistikker om produktion af industrielle (hovedsageligt fremstillede) varer, både i værdi og kvantitet, med mindst én årlig frekvens i EU.

²⁸ Eurostats referencedatabase for EU's udenrigshandel, herunder import og eksport.

Artikel 2 fastlægger direktivets anvendelsesområde, og at det finder anvendelse på visse engangsplastprodukter, der er udpeget og afgrænset i forslagets bilag samt på fiskeredskaber, der indeholder plast.

Artikel 3 fastsætter definitioner af engangsplastprodukter, fiskeredskaber og producenter med henblik på at fastsætte forbrugsreducerende foranstaltninger, produktkrav og udvidet producentansvar.

Artikel 4 pålægger medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger for at opnå en betydelig reduktion i forbruget af fødevarebeholdere og drikkebægre, der er engangsplastprodukter.

Artikel 5 fastsætter begrænsninger for at markedsføre visse engangsplastprodukter, for hvilke der findes alternativer på markedet.

Artikel 6 fastsætter krav til produktdesign for drikkevarebeholdere, der er engangsplastprodukter, for at sikre, at deres hætter og låg forbliver fastgjorte til beholderen under dens brugsfase, således at sådant affald ikke udledes i miljøet.

Artikel 7 fastsætter mærkningskrav for engangsplastprodukter for at undgå, at de bortskaffes på en uhensigtsmæssig måde, f.eks. gennem skylning i toiletter, og for at oplyse forbrugerne om, at uhensigtsmæssig bortskaffelse af affald kan have konsekvenser for havaffald, og den mest hensigtsmæssige praksis for affaldshåndtering.

Artikel 8 fastlægger ordninger for udvidet producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast, samt visse engangsplastprodukter. Selv om de generelle minimumskrav til ordninger for udvidet producentansvar, der er fastsat i direktiv 2008/98/EF om affald, finder anvendelse på disse ordninger, indeholder denne bestemmelse også specifikke krav til producenters økonomiske ansvar, navnlig i forbindelse med oplysningskampagner og for engangsplasts vedkommende også oprydning af henkastet affald.

Artikel 9 kræver, at medlemsstaterne opstiller et minimumsmål for særskilt indsamling af engangsplastflasker til drikkevarer.

Artikel 10 pålægger medlemsstaterne at træffe foranstaltninger til at oplyse om miljøpåvirkningen af henkastet affald og uhensigtsmæssig bortskaffelse af affald, især på vandmiljøet og om mulighederne for genanvendelse og affaldshåndtering.

Artikel 11 fastsætter kravet om, at medlemsstaterne koordinerer og sikrer sammenhæng i de foranstaltninger, de vedtager for at gennemføre dette direktiv, med de gennemførelsesforanstaltninger, de vedtager med henblik på at forebygge og reducere mængden af havaffald i henhold til retlige instrumenter vedrørende målene for vandkvalitet samt affaldsforebyggelse og -håndtering i henhold til direktiv 2000/59/EF, 2000/60/EF, 2008/56/EF og 2008/98/EF og EU-lovgivning om modtagefaciliteter i havne.

Artikel 12 gennemfører Aarhus-konventionen med hensyn til adgang til klage og domstolsprøvelse og er i overensstemmelse med artikel 47 i charteret om grundlæggende rettigheder. Det bør være muligt for borgere og ngo'er at anmode om retlig prøvelse af medlemsstaternes beslutninger i henhold til dette direktiv.

Artikel 13 pålægger medlemsstaterne at indføre et datasæt om de produkter, der er genstand for et forbrugsreduktionsmål, for at muliggøre overvågning af gennemførelsen af et sådant forbrugsreduktionsmål, der er fastsat i dette direktiv. Datasættet skal oprettes i

overensstemmelse med direktiv 2007/2/EF²⁹. Med henblik herpå forventes der støtte fra Det Europæiske Miljøagentur, hvis rolle også er at tilgå dataene regelmæssigt og give Kommissionen oversigter over gennemførelsen af direktivet på EU-plan, som også vil blive anvendt i forbindelse med fremtidige evalueringer af direktivet.

Artikel 15 fastsætter rammerne for fremtidige evalueringer af direktivet. Den første evaluering er planlagt seks år efter direktivets gennemførelsesfrist.

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1).

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV**om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg³⁰,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³¹,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den høje funktionalitet og relativt lave omkostninger ved plast indebærer, at dette materiale bliver stadig mere allestedsnærværende i hverdagen. Plast bruges stadig mere til kortsigtede anvendelsesformål, der hverken er designet til genbrug eller omkostningseffektiv genanvendelse, hvilket har gjort relaterede produktions- og forbrugsmønstre stadig mere ineffektive og lineære. I forbindelse med handlingsplanen for den cirkulære økonomi³² konkluderede Kommissionen derfor i EU-strategien for plast³³, at det er nødvendigt at gribe ind over for den voksende generering af plastaffald og udledning af plast i miljøet, navnlig i havmiljøet, hvis vi skal nå frem til en ægte cirkulær livscyklus for plast.
- (2) Cirkulære tilgange, der prioriterer genbrugsprodukter og genbrugssystemer, vil føre til, at mængden af genereret affald reduceres, og en sådan forebyggelse ligger øverst i affaldshierarkiet, der er fastlagt ved artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF³⁴. Sådanne tilgange er også i overensstemmelse med FN's bæredygtighedsmål 12³⁵ om at sikre bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre.

³⁰ EUT C [...] af [...], s. [...]

³¹ EUT C [...] af [...], s. [...]

³² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "Kredsløbet lukkes – en EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi" (COM(2015) 614 final).

³³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "En EU-strategi for plast i en cirkulær økonomi" (COM(2018) 28 final).

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3).

³⁵ 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling vedtaget af De Forenede Nationers Generalforsamling den 25. september 2015.

- (3) Havaffald er af grænseoverskridende karakter og anerkendes som et globalt problem. Reduktion af mængden af havaffald er et vigtigt tiltag til opnåelse af FN's bæredygtighedsmål 14, som opfordrer til at bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og havets ressourcer for at fremme bæredygtig udvikling³⁶. Unionen må spille sin rolle i forbindelse med at bekæmpe havaffald og sigte mod at sætte standarden for hele verden. I denne forbindelse arbejder Unionen sammen med partnere i mange internationale fora såsom G20, G7 og FN for at fremme en samordnet indsats. Nærværende initiativ indgår i Unionens indsats på dette område.
- (4) I overensstemmelse med multilaterale aftaler³⁷ og EU's affaldslovgivning³⁸ er medlemsstaterne forpligtet til at sikre forsvarlig affaldshåndtering for at forhindre og reducere mængden af havaffald fra både hav- og landkilder. I overensstemmelse med EU's vandlovgivning³⁹ er medlemsstaterne også forpligtet til at tackle havaffald, hvor det underminerer opnåelsen af god miljøtilstand for deres havområder, herunder som et bidrag til FN's bæredygtighedsmål 14.
- (5) I Unionen udgør plast 80 til 85 % af havaffald på strande baseret på optællinger af affald, og heraf udgør engangsplast 50 % og fiskerirelaterede genstande 27 %. Engangsplast omfatter et bredt udvalg af almindeligt anvendte, kortlivede forbrugsvarer, der kasseres efter at have været brugt én gang til det tiltænkte formål, de genanvendes sjældent og er tilbøjelige til at ende som henkastet affald. En betydelig del af de markedsførte fiskeredskeer bliver ikke indsamlet til affaldsbehandling. Engangsplastprodukter og fiskeredskeer, der indeholder plast, er derfor et særligt alvorligt problem i forbindelse med havaffald og udgør en alvorlig risiko for marine økosystemer, biodiversitet og potentielt for menneskers sundhed, og de skader aktiviteter såsom turisme, fiskeri og skibsfart.
- (6) Den eksisterende EU-lovgivning⁴⁰ og politiske instrumenter rummer nogle lovgivningsmæssige tiltag med henblik på at bekæmpe havaffald. Plastaffald er navnlig underlagt de overordnede EU-foranstaltninger og -mål for affaldshåndtering såsom genanvendelsesmål for plastemballageaffald⁴¹ og det nyligt vedtagne mål i

³⁶ 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling vedtaget af De Forenede Nationers Generalforsamling den 25. september 2015.

³⁷ FN's havretskonvention (UNCLOS), konventionen om forebyggelse af havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer 1972 (London-konventionen) og dens protokol af 1996 (London-protokollen), bilag V til den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe (MARPOL), Basel-konventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf.

³⁸ Direktiv 2008/98/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/59/EF af 27. november 2000 om modtagefaciliteter i havne til driftsaffald og lastrester fra skibe (EFT L 332 af 28.12.2000, s. 81).

³⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet) (EUT L 164 af 25.6.2008, s. 19).

⁴⁰ Direktiv 2008/98/EF, direktiv 2000/59/EF, direktiv 2000/60/EF, direktiv 2008/56/EF og Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 af 20. november 2009 om oprettelse af en EF-kontrolordning med henblik på at sikre overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik, om ændring af forordning (EF) nr. 847/96, (EF) nr. 2371/2002, (EF) nr. 811/2004, (EF) nr. 768/2005, (EF) nr. 2115/2005, (EF) nr. 2166/2005, (EF) nr. 388/2006, (EF) nr. 509/2007, (EF) nr. 676/2007, (EF) nr. 1098/2007, (EF) nr. 1300/2008, (EF) nr. 1342/2008 og ophævelse af (EØF) nr. 2847/93, (EF) nr. 1627/94 og (EF) nr. 1966/2006 (EUT L 343 af 22.12.2009, s. 1).

⁴¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/62/EF af 20. december 1994 om emballage og emballageaffald (EFT L 365 af 31.12.1994, s. 10).

plaststrategien⁴² om at sikre, at al plastemballage kan genanvendes senest i 2030. Effekten af denne lovgivning på havaffald er imidlertid ikke tilstrækkelig, og der er forskelle i omfanget og ambitionsniveauet blandt nationale foranstaltninger til forebyggelse og reduktion af mængden af havaffald. Desuden kan nogle af disse foranstaltninger, navnlig markedsføringsrestriktioner for engangsplastprodukter, skabe hindringer for samhandelen og forvride konkurrencen i Unionen.

- (7) For at koncentrere indsatsen, hvor den er mest nødvendig, bør dette direktiv kun omfatte de hyppigst fundne engangsplastprodukter, som skønsmæssigt tegner sig for 86 % af den engangsplast, der findes, ifølge optællinger, på strande i Unionen.
- (8) Engangsplastprodukter kan fremstilles af en bred vifte af plasttyper. Plast defineres sædvanligvis som polymere materialer, hvortil additiver kan være blevet tilsat. Denne definition ville dog dække visse naturlige polymerer. Umodificerede naturlige polymerer bør ikke være omfattet, da de forekommer naturligt i miljøet. Derfor bør definitionen af polymer, jf. artikel 3, nr. 5), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006⁴³ tilpasses, og der bør indføres en særskilt definition med henblik på dette direktiv. Plast fremstillet af modificerede naturlige polymerer eller plast fremstillet af biobaserede fossile eller syntetiske udgangsstoffer forekommer ikke naturligt og bør derfor behandles i dette direktiv. Den tilpassede definition af plast bør derfor omfatte polymerbaserede gummiprodukter og biobaseret og bionedbrydelig plast, uanset om de er afledt af biomasse og/eller beregnet til biologisk nedbrydning over tid. Visse polymere materialer er uegnede til at fungere som en primær strukturel bestanddel i færdige materialer og produkter såsom polymere belægninger, maling, trykfarve og klæbemidler. Disse materialer bør ikke behandles i dette direktiv og bør derfor ikke være omfattet af definitionen.
- (9) For klart at fastsætte anvendelsesområdet for dette direktiv bør udtrykket "engangsplastprodukt" defineres. Definitionen bør udelukke plastprodukter, som udtænkes, designs og markedsføres med henblik på at indgå i et kredsløb flere gange i løbet af deres livscyklus ved at blive genpåfyldt eller genbrugt til det samme formål, som de er tiltænkt.
- (10) Engangsplastprodukter skal reguleres med en eller flere foranstaltninger afhængigt af forskellige faktorer, såsom tilgængeligheden af egnede og mere bæredygtige alternativer, muligheden for at ændre forbrugsmønstre og i hvilket omfang de allerede er omfattet af eksisterende EU-lovgivning.
- (11) For visse engangsplastprodukter findes der endnu ikke egnede og mere bæredygtige alternativer, og forbruget af de fleste sådanne engangsplastprodukter forventes at stige. For at vende denne tendens og fremme indsatsen for at nå frem til mere bæredygtige løsninger bør medlemsstaterne pålægges at træffe de nødvendige foranstaltninger for at opnå en betydelig reduktion i forbruget af disse produkter uden at gå på kompromis med fødevarerhygiejne eller fødevarerikkerhed, god hygiejnepraksis, god

⁴² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "En EU-strategi for plast i en cirkulær økonomi" (COM(2018) 28 final).

⁴³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1).

fremstillingspraksis, forbrugeroplysning eller sporbarhedskrav i EU's fødevarerlovgivning⁴⁴.

- (12) For andre engangsplastprodukter findes der egnede og mere bæredygtige og økonomisk overkommelige alternativer. For at begrænse de miljøskadelige virkninger af sådanne produkter bør medlemsstaterne pålægges at forbyde markedsføringen af disse produkter i Unionen. Derved fremmes anvendelsen af de lettilgængelige og mere bæredygtige alternativer samt innovative løsninger til mere bæredygtige forretningsmodeller, genanvendelsesalternativer og substitution af materialer.
- (13) Hætter og låg, hvoraf en væsentlig del er fremstillet af plast, fra drikkevarebeholdere er blandt de hyppigst fundne engangsprodukter på EU-strande. Drikkevarebeholdere, der er engangsplastprodukter, bør derfor kun kunne markedsføres, hvis de opfylder specifikke produktdesignkrav, der i betydelig grad reducerer udsivning i miljøet af drikkevarebeholderes hætter og låg. For drikkevarebeholdere, der er engangsplastprodukter og emballage, er dette krav et supplement til de væsentlige krav til sammensætningen af og egenskaberne ved genbrugsemballage og genvindelig, herunder genanvendelig, emballage, som er angivet i bilag II til direktiv 94/62/EØF. For at lette overensstemmelsen med produktdesignkravet og sikre et velfungerende indre marked er det nødvendigt at udvikle en harmoniseret standard vedtaget i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012⁴⁵, og overholdelsen af denne standard bør kunne give anledning til en formodning om overensstemmelse med disse krav. Der bør afsættes tilstrækkelig tid til at udvikle en harmoniseret standard og give producenterne mulighed for at tilpasse deres produktionskæder i forbindelse med gennemførelsen af produktdesignkravet.
- (14) Visse engangsplastprodukter ender i miljøet som følge af uhensigtsmæssig bortskaffelse gennem kloakker eller anden uhensigtsmæssig frigivelse i miljøet. Derfor skal engangsplastprodukter, som ofte bortskaffes gennem kloakker, eller som bortskaffes uhensigtsmæssigt, være omfattet af mærkningskrav. Mærkningen skal oplyse forbrugerne om hensigtsmæssige bortskaffelsesmuligheder og/eller muligheder for bortskaffelse af affald, som bør undgås, og/eller om de negative miljøpåvirkninger af henkastet affald som følge af uhensigtsmæssig bortskaffelse. Kommissionen bør have beføjelse til at etablere et harmoniseret format for mærkning og i den forbindelse om fornødent afprøve, hvordan repræsentative forbrugergrupper opfatter den foreslåede mærkning, for at sikre, at mærkningen er effektiv og letforståelig.
- (15) For engangsplastprodukter, for hvilke der ikke findes tilgængelige, egnede og mere bæredygtige alternativer, bør medlemsstaterne i overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler, også indføre ordninger for udvidet producentansvar til dækning af omkostningerne ved affaldshåndtering og oprydning af henkastet affald samt

⁴⁴ Forordning (EF) nr. 178/2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen (EUT L 31 af 1.2.2002, s. 1), forordning (EF) nr. 852/2004 om fødevarerhygiejne, (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 1), forordning (EF) nr. 1935/2004 om materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer og anden relevant lovgivning vedrørende fødevarer sikkerhed, hygiejne og mærkning (EUT L 338 af 13.11.2004, s. 4).

⁴⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets afgørelse 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 12).

omkostningerne ved oplysningstiltag for at forebygge og reducere mængden af sådant henkastet affald.

- (16) Det fremgår af havaffaldets store andel af plast, der stammer fra efterladte, tabte og kasserede fiskeredskaber, der indeholder plast, at de eksisterende lovkrav⁴⁶ ikke giver tilstrækkelige incitamenter til at bringe sådanne fiskeredskaber i land med henblik på indsamling og behandling. Det indirekte gebyrsystem, der er fastsat i EU-lovgivningen om modtagefaciliteter i havne for levering af affald fra skibe, fjerner incitamentet for skibe til at udlede deres affald til søs og sikrer en afleveringsret. Dette system bør dog suppleres med yderligere økonomiske incitamenter for fiskerne til at bringe deres udtjente fiskeredskaber i land for at undgå enhver mulig stigning i det indirekte affaldsgebyr, der skal betales. Da plastkomponenter fra fiskeredskaber har et højt genanvendelsespotentiale, bør medlemsstaterne i overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler, indføre et udvidet producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast, for at fremme særskilt indsamling af udtjente fiskeredskaber, samt finansiere forsvarlig affaldshåndtering af disse fiskeredskaber, navnlig genanvendelse.
- (17) Alt havaffald, der indeholder plast, udgør en risiko for miljøet og menneskers sundhed og bør tackles, men der bør tages hensyn til proportionaliteten. Fiskerne selv og ikkeindustrielle producenter af fiskeredskaber, der indeholder plast, bør derfor ikke omfattes af det udvidede producentansvar.
- (18) For at forhindre henkastet affald og andre u hensigtsmæssige former for bortskaffelse, der resulterer i havaffald, der indeholder plast, skal forbrugerne oplyses korrekt om de mest hensigtsmæssige bortskaffelsesmuligheder og/eller muligheder for bortskaffelse af affald, der bør undgås, bedste praksis med hensyn til bortskaffelse af affald og dårlige bortskaffelsesmetoders miljøbelastning samt om plastindholdet i visse engangsplastprodukter og fiskeredskaber. Derfor bør medlemsstaterne pålægges at iværksætte oplysningstiltag, der sikrer, at sådanne oplysninger gives til forbrugerne. Oplysningerne bør ikke indeholde noget salgsfremmende indhold, der tilskynder til at bruge engangsplastprodukter. Medlemsstaterne bør kunne vælge de foranstaltninger, der er mest hensigtsmæssige, baseret på produktets art eller dets anvendelse. Producenter af engangsplastprodukter og fiskeredskaber, der indeholder plast, bør afholde omkostningerne ved oplysningstiltag som led i deres forpligtelser vedrørende udvidet producentansvar.
- (19) Ved direktiv 2008/98/EF fastsættes generelle minimumskrav til ordninger for udvidet producentansvar. Disse krav bør gælde for ordninger for udvidet producentansvar, der er fastlagt i dette direktiv. Ved dette direktiv fastlægges dog yderligere krav om udvidet producentansvar, for eksempel kravet om, at producenter af visse engangsplastprodukter skal dække omkostningerne ved oprydning af henkastet affald.
- (20) Drikkeflasker, der er engangsplastprodukter, er et af de hyppigst forekommende havaffaldsgenstande på strande i Unionen. Dette skyldes ineffektive særskilte indsamlingssystemer og lav forbrugerdeltagelse i disse systemer. Det er nødvendigt at fremme mere effektive særskilte indsamlingssystemer, og der bør derfor etableres et mindstemål for indsamling af drikkevareflasker, der er engangsplastprodukter. Medlemsstaterne bør være i stand til at nå dette minimumsmål ved at fastsætte mål for særskilt indsamling af drikkevareflasker, der er engangsplastprodukter, inden for rammerne af ordningerne for udvidet producentansvar eller ved at indføre pantordninger eller ved enhver anden foranstaltning, som de finder passende. Dette vil

⁴⁶

Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009, direktiv 2000/59/EF og direktiv 2008/98/EF.

have en direkte, positiv indvirkning på indsamlingsprocenten, kvaliteten af det indsamlede materiale og kvaliteten af de genanvendte produkter, hvilket åbner muligheder for genanvendelsesvirksomheder og markedet for genanvendte produkter.

- (21) Som Domstolen gentagne gange har påpeget, ville det være uforeneligt med den bindende karakter, som et direktiv ifølge artikel 288, stk. 3, i traktaten har, principielt at udelukke, at en pligt, som pålægges ved et direktiv, kan påberåbes af berørte personer. Denne overvejelse gælder navnlig et direktiv, som blandt andet har som målsætning at beskytte miljøet mod havaffalds skadelige virkninger. I overensstemmelse med Aarhus-konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse i miljøspørgsmål bør den berørte offentlighed have mulighed for at gå rettens vej for at bidrage til beskyttelsen af retten til at leve i et miljø, der er foreneligt med personlig sundhed og velfærd. Dertil kommer, at i en situation, hvor et stort antal personer har lidt skade i en "situation med mange skadelidte" som følge af samme ulovlige praksis i relation til en tilsidesættelse af rettigheder, der er tildelt ved dette direktiv, bør de have mulighed for at indbringe repræsentative søgsmål i de tilfælde, hvor medlemsstaterne har oprettet sådanne mekanismer i overensstemmelse med Kommissionens henstilling 2013/396/EU⁴⁷.
- (22) I henhold til punkt 22 i den interinstitutionelle aftale mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om bedre lovgivning af 13. april 2016⁴⁸ bør Kommissionen foretage en evaluering af dette direktiv. Denne evaluering bør baseres på høstede erfaringer samt data indsamlet i løbet af gennemførelsen af dette direktiv og data indsamlet i henhold til direktiv 2008/56/EF eller direktiv 2008/98/EF. Evalueringen skal danne grundlag for en vurdering af mulige yderligere foranstaltninger og en vurdering på baggrund af overvågningen af havaffald i Unionen af, om der er behov for at revidere bilaget med listen over engangsplastprodukter. Ved evalueringen bør det også overvejes, om den videnskabelige og tekniske udvikling, der har fundet sted i mellemtiden, herunder udvikling af bionedbrydelige materialer og udvikling af kriterier eller en standard for biologisk nedbrydelighed af plast i havmiljøet som fastsat i den europæiske plaststrategi, tillader indførelse af en standard for bionedbrydning af visse engangsplastprodukter i havmiljøet. Denne standard vil indeholde en standard for at afprøve, om plast som følge af fysisk og biologisk nedbrydning i havmiljøet ville nedbrydes fuldt ud til kuldioxid (CO₂), biomasse og vand inden for en tidshorisont, der er kort nok til, at plastet ikke skader havets flora og fauna, og ikke fører til akkumulering af plast i miljøet. Hvis det er tilfældet, kan engangsplastprodukter, der opfylder en sådan standard, undtages fra markedsføringsforbuddet. Samtidig med, at der i den europæiske strategi for plast allerede påtænkes tiltag på dette område, anerkender den også udfordringerne ved at fastsætte en lovgivningsmæssig ramme for plast med bionedbrydelige egenskaber på grund af forskellene i havenes marine forhold.
- (23) Medlemsstaterne bør fastsætte regler om sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne i dette direktiv og sikre, at de håndhæves. Sanktionerne bør være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

⁴⁷ Kommissionens henstilling af 11. juni 2013 om fælles principper for kollektive retsmidler i medlemsstaterne til opnåelse af pålæg, forbud eller erstatning i forbindelse med tilsidesættelse af rettigheder i henhold til EU-retten (EUT L 201 af 26.7.2013, s. 60).

⁴⁸ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

- (24) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser vedrørende metoden til beregning af det årlige forbrug af engangsplastprodukter, for hvilke der er fastsat forbrugsreduktionsmål, specifikationer for mærkning, der skal anbringes på visse engangsplastprodukter, samt formatet af de oplysninger, som medlemsstaterne skal forelægge, og som indsamles af Det Europæiske Miljøagentur angående gennemførelsen af dette direktiv. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011⁴⁹.
- (25) Da målene i dette direktiv, nemlig at forebygge og reducere miljøpåvirkningen af visse engangsplastprodukter og fiskeredskaber, fremme omstillingen til en cirkulær økonomi, herunder fremme innovative forretningsmodeller, produkter og materialer, der således også bidrager til et velfungerende indre marked, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

⁴⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål

Formålet med dette direktiv er at forebygge og reducere visse plastprodukters miljøpåvirkning, især vandmiljøet og menneskers sundhed samt fremme omstillingen til en cirkulær økonomi med innovative forretningsmodeller, produkter og materialer, dermed også bidrage til et velfungerende indre marked.

Artikel 2

Anvendelsesområde

Dette direktiv finder anvendelse på de i bilaget anførte engangsplastprodukter samt på fiskeredskaber, der indeholder plast.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- (1) "plast": et materiale bestående af en polymer som defineret i artikel 3, nr. 5), i forordning (EF) nr. 1907/2006, hvortil der kan være blevet tilsat additiver eller andre stoffer, og som kan fungere som strukturel hovedbestanddel i slutprodukter, med undtagelse af naturlige polymerer, der ikke er kemisk modificerede
- (2) "engangsplastprodukt": et produkt, der helt eller delvis fremstilles af plast, og som ikke udtænkes, udformes eller markedsføres med henblik på inden for dets levetid at indgå i et kredsløb flere gange ved at blive returneret til producenten til genpåfyldning eller genbrug til det samme formål, som det var tiltænkt
- (3) "fiskeredskab": enhver genstand eller udstyrsdel, der anvendes til fiskeri og akvakultur, til at efterspore eller fange biologiske havressourcer, eller som flyder på havfladen og indsættes med det formål at tillokke og fange sådanne biologiske havressourcer
- (4) "udtjent fiskeredskab": fiskeredskaber, der er omfattet af definitionen af affald i direktiv 2008/98/EF, herunder alle særskilte komponenter, stoffer eller materialer, der var en del af eller fastgjort på sådanne fiskeredskaber, da de blev kasseret
- (5) "markedsføring": første tilgængeliggørelse af et produkt på EU-markedet
- (6) "gøre tilgængelig på markedet": levering af et produkt med henblik på distribution, forbrug eller anvendelse på EU-markedet som led i erhvervsvirksomhed mod eller uden vederlag
- (7) "harmoniseret standard": harmoniseret standard som defineret i artikel 2, nr. 1), litra c), i forordning (EU) nr. 1025/2012
- (8) "affald": affald som defineret i artikel 1, nr. 3), i direktiv 2008/98/EF
- (9) "ordning for udvidet producentansvar": som defineret i artikel 3, nr. 21), i direktiv 2008/98/EF
- (10) "producent": enhver fysisk eller juridisk person, der uanset den anvendte salgsteknik, herunder fjernsalg i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU

af 25.10.2011⁵⁰ markedsfører engangspplastprodukter og fiskeredskaber, der indeholder plast, undtagen personer, der driver fiskeri som defineret i artikel 4, nr. 28), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1380/2013⁵¹

- (11) "indsamling": indsamling som defineret i artikel 3, nr.) 10, i direktiv 2008/98/EF
- (12) "behandling": behandling som defineret i artikel 3, nr. 14), i direktiv 2008/98 / EF
- (13) "emballage": emballage som defineret i artikel 3, nr. 1), i direktiv 94/62/EF
- (14) "modtagefaciliteter i havne": modtagefaciliteter i havne som defineret i artikel 2, litra e), i direktiv 2000/59/EF.

Artikel 4

Forbrugsreduktion

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at opnå en betydelig reduktion af forbruget af engangspplastprodukter, der er anført i bilagets Del A på deres område, senest den ... [*seks år efter gennemførelsesdatoen for dette direktiv*].

Disse foranstaltninger kan omfatte nationale mål for forbrugsreduktion, foranstaltninger til sikring af, at genanvendelige alternativer til disse produkter stilles til rådighed på salgsstedet for slutforbrugeren, økonomiske instrumenter såsom at sikre, at engangspplastprodukter ikke leveres gratis på salgsstedet til slutforbrugeren. Disse foranstaltninger kan variere afhængigt af miljøbelastningen fra de produkter, der nævnes i første afsnit.
2. Kommissionen kan vedtage en gennemførelsesretsakt, der fastsætter metoden til beregning og verifikation af den betydelige reduktion af forbruget af de i stk. 1 omhandlede engangspplastprodukter. Denne gennemførelsesretsakt vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, der er nævnt i artikel 16, stk. 2.

Artikel 5

Restriktioner for markedsføring

Medlemsstaterne forbyder markedsføringen af engangspplastprodukter, der er opført i Del B i bilaget.

Artikel 6

Produktkrav

1. Medlemsstaterne sikrer, at engangspplastprodukter opført i Del C i bilaget, som har hætter og låg, hvoraf en væsentlig del er fremstillet af plast, kun må markedsføres, hvis hætter og låg forbliver fastgjort til beholderen under produktets planlagte brugsfase.

⁵⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

⁵¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013 af 11. december 2013 om den fælles fiskeripolitik, ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1954/2003 og (EF) nr. 1224/2009 og ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 og (EF) nr. 639/2004 samt Rådets afgørelse 2004/585/EF (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 22).

2. Med henblik på denne artikel anses hætter eller låg af metal med plastplombering ikke for at have en væsentlig del fremstillet af plast.
3. Kommissionen anmoder de europæiske standardiseringsorganisationer om at udvikle harmoniserede standarder vedrørende kravet i stk. 1.
4. Fra datoen for offentliggørelsen af de harmoniserede standarder, der er omhandlet i stk. 3 i *Den Europæiske Unions Tidende*, antages drikkevarebeholdere som omhandlet i stk. 1, som er i overensstemmelse med disse standarder eller dele heraf, at være i overensstemmelse med kravet i disse standarder eller dele heraf, der er fastsat i stk. 1.

Artikel 7

Mærkningskrav

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle markedsførte engangsplastprodukter, der er opført i Del D i bilaget, har en synlig, klart læselig og uudslettelig mærkning, der oplyser forbrugerne om et eller flere af følgende:
 - (a) hensigtsmæssige bortskaffelsesmuligheder for produktet eller bortskaffelsesmetoder, der skal undgås for det pågældende produkt
 - (b) miljøbelastninger fra henkastet affald eller anden u hensigtsmæssig bortskaffelse af produkterne eller
 - (c) plastindholdet i produktet.
2. Kommissionen vedtager senest den ... [12 måneder inden gennemførelsesdatoen for dette direktiv en gennemførelsesretsakt, der fastsætter specifikationerne for mærkning som omhandlet i stk. 1. Denne gennemførelsesretsakt vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, der er nævnt i artikel 16, stk. 2.

Artikel 8

Udvidet producentansvar

1. Medlemsstaterne sikrer, at der udarbejdes ordninger for udvidet producentansvar for alle engangsplastprodukter, der er anført i del C i bilaget, der markedsføres i Unionen i henhold til bestemmelserne om udvidet producentansvar i direktiv 2008/98/EF.
2. Med hensyn til de ordninger, der er oprettet i henhold til stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at producenterne af engangsplastprodukter, der er anført i Del E i bilaget, afholder omkostningerne ved indsamling af affald, der består af disse engangsplastprodukter, og den efterfølgende transport og behandling, herunder omkostningerne til oprydning af henkastet affald og omkostningerne ved de oplysningstiltag, der er omhandlet i artikel 10 vedrørende disse produkter.

For engangsplastprodukter, der er emballage, supplerer kravene i dette afsnit kravene i ordningerne for udvidet producentansvar, der er fastsat i direktiv 94/62/EØF og i direktiv 2008/98/EF.
3. Medlemsstaterne sikrer, at der udarbejdes ordninger for udvidet producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast, der markedsføres i Unionen, i henhold til bestemmelserne om udvidet producentansvar i direktiv 2008/98/EF.
4. Med hensyn til de ordninger, der er oprettet i henhold til stk. 3, sørger medlemsstaterne for, at producenterne af fiskeredskaber, der indeholder plast,

afholder omkostningerne ved indsamling af udtjente fiskeredskaber, der indeholder plast, der er blevet leveret til passende modtagefaciliteter i havne i overensstemmelse med EU-lovgivningen om modtagefaciliteter i havne eller til andre tilsvarende indsamlingssystemer, der falder uden for EU-lovgivningen om modtagefaciliteter i havne, samt efterfølgende transport og behandling. Producenterne skal også dække udgifterne til de i artikel 10 omhandlede oplysningstiltag vedrørende fiskeredskaber, der indeholder plast.

Kravene i dette afsnit supplerer de krav, der gælder for affald fra fiskerfartøjer i EU-loven om modtagefaciliteter i havne.

Artikel 9

Særskilt indsamling

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til senest i 2025 særskilt at indsamle en mængde affald af engangsplastprodukter opført i Del F i bilaget svarende til 90 % af sådanne engangsplastprodukter, der markedsføres i et givet år efter vægt. For at nå dette mål kan medlemsstaterne blandt andet:

- (a) indføre pantordninger
- (b) fastsætte mål for særskilt indsamling for relevante ordninger for udvidet producentansvar.

Artikel 10

Oplysningstiltag

Medlemsstaterne træffer foranstaltninger med henblik på at oplyse forbrugerne af de engangsplastprodukter, der er opført i Del G i bilaget, og fiskeredskaber, der indeholder plast, om følgende:

- (a) de tilgængelige genanvendelsessystemer og affaldshåndteringsmuligheder for de produkter og fiskeredskaber, der indeholder plast, samt bedste praksis for forsvarlig affaldshåndtering, der er udført i henhold til artikel 13 i direktiv 2008/98/EF
- (b) Den belastning på miljøet og især på havmiljøet, som henkastet affald og anden uhensigtsmæssig bortskaffelse af affald af disse produkter og fiskeredskaber, der indeholder plast, medfører.

Artikel 11

Koordinering af foranstaltninger

Hver medlemsstat sørger for, at de foranstaltninger, der træffes for at omsætte og gennemføre dette direktiv, udgør en integrerende del af og er i overensstemmelse med de indsatsprogrammer, der er fastsat i henhold til artikel 13 i direktiv 2008/56/EF for de medlemsstater, der har havområder, indsatsprogrammer, der er opstillet i henhold til artikel 11 i direktiv 2000/60/EF, affaldshåndterings- og affaldsforebyggelsesprogrammer, der er oprettet i henhold til artikel 28 og 29 i direktiv 2008/98/EF, og affaldsmodtagelses- og håndteringsplanerne i henhold til EU-lovgivningen om håndtering af affald fra skibe.

De foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer for at omsætte og gennemføre artikel 4 til 9, skal overholde EU's fødevarerlovgivning for at sikre, at fødevarerhygiejne og fødevarer sikkerhed ikke bringes i fare.

Artikel 12

Adgang til domstolsprøvelse

1. Medlemsstaterne skal sikre, at fysiske eller juridiske personer eller deres sammenslutninger, organisationer eller grupper i overensstemmelse med national lovgivning eller praksis har adgang til ved en domstol eller et andet uafhængigt og upartisk ved lov nedsat organ at få prøvet den materielle eller processuelle lovlighed af enhver afgørelse, handling eller undladelse i forbindelse med gennemførelsen af artikel 5, 6, 7 og 8, når en af følgende betingelser er opfyldt:
 - (a) de har tilstrækkelig interesse
 - (b) de gør gældende, at en rettighed er krænket, når dette er en forudsætning i henhold til den pågældende medlemsstats forvaltningsprocesretlige regler.
2. Medlemsstaterne afgør, på hvilket stadium der kan rejses indsigelse mod afgørelser, handlinger eller undladelser.
3. Medlemsstaterne fastsætter, hvad der forstås ved tilstrækkelig interesse og krænkelse af en rettighed, i overensstemmelse med målet om at give den berørte offentlighed vidtgående adgang til klage og domstolsprøvelse.

Med henblik herpå anses den interesse, som enhver ikke-statslig organisation, der arbejder for miljøbeskyttelse og opfylder kravene efter national lovgivning, har, for tilstrækkelig, jf. stk. 1, litra a).

Sådanne organisationer anses også for at have rettigheder, der kan krænkes, jf. stk. 1, litra b).
4. Stk. 1, 2 og 3 udelukker ikke muligheden af en forudgående klageprocedure ved et forvaltningsorgan og indskrænker ikke gyldigheden af et eventuelt krav i national lovgivning om, at administrative klagemuligheder skal være udtømt, inden sagen kan indbringes for domstolene.
5. En sådan gennemgangsprocedure som omhandlet i stk. 1 og 4 skal være retfærdig, rimelig, rettidig og ikke uoverkommeligt dyr.
6. Medlemsstaterne sikrer, at offentligheden får oplysninger om de administrative klagemuligheder og adgangen til domstolsprøvelse.

Artikel 13

Oplysninger om overvågning af gennemførelsen

1. Med forbehold af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF⁵² og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF⁵³ skal medlemsstaterne bistået af Det Europæiske Miljøagentur oprette et datasæt indeholdende:
 - (a) Dataene om engangsplastprodukter, der er opført i Del A i bilaget, og som hvert år markedsføres EU-markedet, for at dokumentere forbrugsreduktionen i henhold til artikel 4, stk. 1.

⁵² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26).

⁵³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1).

- (b) Oplysninger om de foranstaltninger, medlemsstaterne træffer i henhold til artikel 4, stk. 1.

De oplysninger, der er omhandlet i første afsnit, litra a), ajourføres årligt senest 12 måneder efter udgangen af det referenceår, for hvilket det indsamles. Om muligt skal geodatatjenester som defineret i artikel 3, nr. 4), i direktiv 2007/2/EF anvendes til at fremlægge disse datasæt.

2. Medlemsstaterne sikrer, at Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur har adgang til de datasæt, der er oprettet i henhold til stk. 1.
3. Det Europæiske Miljøagentur offentliggør og ajourfører regelmæssigt en EU-dækkende oversigt på grundlag af de data, medlemsstaterne indsamler. Den EU-dækkende oversigt skal omfatte indikatorer for output, resultater og virkninger af dette direktiv, EU-dækkende oversigtskort og medlemsstaternes oversigtsrapporter.
4. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger formatet for datasættet, oplysninger og data, der er omhandlet i stk. 1. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 16, stk. 2.

Artikel 14

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne meddeler senest den ... [to år efter dette direktivs ikrafttræden] Kommissionen disse regler og foranstaltninger og meddeler enhver senere ændring, der berører dem.

Artikel 15

Evaluerings og revision

1. Kommissionen foretager en evaluering af dette direktiv senest den ... [seks år efter gennemførelsesdatoen for dette direktiv]. Evalueringen skal baseres på de foreliggende oplysninger i henhold til artikel 13. Medlemsstaterne forsyner Kommissionen med yderligere oplysninger, der er nødvendige for evalueringen og udarbejdelsen af den rapport, der er omhandlet i stk. 2.
2. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om hovedkonklusionerne af den evaluering, der er foretaget i overensstemmelse med stk. 1.
3. Rapporten skal også angive, om:
 - (a) bilaget, der indeholder en liste over engangsplastprodukter, skal revideres
 - (b) det er muligt at fastlægge bindende kvantitative EU-mål for forbrugsreduktion af især engangsplastprodukter, der er anført i Del A i bilaget
 - (c) der er sket tilstrækkelige videnskabelige og tekniske fremskridt, og der er udviklet kriterier eller en standard for bionedbrydelighed i havmiljøet for engangsplastprodukter, der er omfattet af dette direktiv, og deres substitutionsprodukter til engangsbrug, for at fastslå hvilke produkter der ikke længere skal underlægges markedsføringsrestriktioner, hvor det er relevant.

Artikel 16

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af det udvalg, der er nedsat ved artikel 39 i direktiv 2008/98/EF. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikel 17

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den [to år efter ikrafttrædelsen]. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Medlemsstaterne anvender dog de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme artikel 5 og artikel 7, stk. 1, fra den ... [2 år efter dette direktivs ikrafttræden] og artikel 6, stk. 1, fra den ... [3 år efter dette direktivs ikrafttræden].

De i dette stykke omhandlede love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.
2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 18

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 19

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand